

Los Somatenes

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ
A la Administració de aquest diari i en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flores.
No's retornan los original encara que no's publiquin.

REUS, Divendres 10 de Juliol de 1903.

ANY XVIII NUM. 4.612

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Reus, un mes. Ptas. 125
En provincias, trimestre. " 4
Extranjer y Ultramar. " 8
Anuncio, á preus convencionales

PASTILLAS SERRA: Son las mellors pera curar la TOS

y totas las malaltias del aparato respiratori, porque modifican las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l' ofech.

Se poden pendre sense cap perill porque no contenen opi ni morfina.

En venen á casa del autor, **FARMACIA SERRA**, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d' Espanya y **FARMACIA NOVA** de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

COLONIA ESCOLAR Y ESCOLA PRACTICA DE COMERS DEL "COLEGI MODEL,"

A Sant Feliu de Llobregat (Barcelona), situat en una gran extensió agrícola, jardí, pati de recreo, gimnasia, higiene

Ademés de la primera ensenyansa pura y sens llibres de text, es notori que s' ensenya lo Francés, Inglés, Italiá, Alemanyá, Llatí, Música, Dibuix y Caligrafía.—La Teneduria, Banca, Cálculs mercantils, Economía política, Estadística y demés assignaturas de la carrera de Perit Mercantil, están baix programae oficials. Títol de Tenedor de llibres (franch) propietat de la casa y certificat al acabar los estudis.

Queda obert desde'l primer de Juny un Curs de preparació pera l' ingrès a la Escola superior de Camers y Bachillerat.

ÚNICA PENSIÓ 45 PESSETAS AL MES

PAGO PER TRIMESTRES ANTICIPATS. — NO 'S FAN VAGAS

Pera informes, prospectes y details a la Direcció

Sempre y á tolas horas poden visitarse las dependencias del "Colegi"

LLIBRERIA DE TOST GERMANS

ARRABAL JESUS BAIXA

II ULTIMAS NOVELATS LITERARIAS II

BIBLIOTECA POPULAR DE "L' AVENÇ" A 50 CENTIMS VOLÚM

Obras de Guimerá, Basifol, Oller, Verdagner, Iglesias, Gener, Massó y Torrents, Catalá, Bassagoda, Colomer, Almirall, Riquer, Mestres y demés autors tant catalans com castellans y extrangers. Tomos de las Bibliotecas Sanpere de Valencia, Tasso, Manecí, Sopena, Lescano, Molinas, Vida literaria, Ambos Mundos y demés que 's publican a Barcelona. Periódichs Catalans: Joventut, Catalunya, Cu-Cut, La Barretina, La Esquella, La Campana, La Tomasa y demés revistas y diaris que 's publican a Espanya.

EN LO TEATRO FORTUNY
ENTRADA LLIURE
PASMOSA LIQUIDACIÓ
totas las nits de 7 a 12.
NOTA: Los géneros en general serán trets a subasta sens base y per lo que donguin serán adjudicats.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA
DE
D. ANTON BARDOY
HABITACIONES Y SERVEYS INMILLORABLES
CARRER DE EN MEDIO, 11
CASTELLÓ DE LA PLANA

JOSEPH GRAU RABASCALL
METEOROLOGIA
Ex-Alumne intern pensionat per oposició del Hospital de la Santa Creu de Barcelona.
Consulta de 11 à 1 y de 6 à 8
Teléfono número 120
Arrabal alta de Jesús número 20, bis, 2on.
REUS

INSTITUCIONS DE CATALUNYA

Cartas á mon amich J. Carulla

XXXIII
Benvolgut amich:
Avuy te comensaré a parlar, com a complement de la institució "Lo Consolat de Mar de la Taula dels Comuns diposits de Barcelona, donant d' aqueixa manera fi a l' explicació d' aqueixa institució, pera comensar a explicar un altre.

La *Taula del cambi* ó Banch de cambi y diposits comuns fou instituhit per lo Municipi barcelonés en 1401. Diu Brancquiere en sa copiosissima *Hubrica d' ordinacions* que 's troba en l' Arxiu municipal de Barcelona que "a 25 d' Abril del 1400 en concell de cent se doná una explicació de alguns ciutadans advertint seria hó fer una taula de cambi ahont se deguessen posar tots los diposits dels quals diners y dels demés que hi entrarian y del que sotriaria de las imposicions se podrian alluir los censals que feya la Ciutat, y lo concell ó cometé a personas.—A 19 de Janer de 1401, se tingué Concell en las gradas del Palau Real y foren constituhits sindichs per assegurar la taula.—En 20 de Janer de 1401 fou posada la taula del cambi assegurada per la Ciutat y posada en la Lotja-nova.—

Com se ven, fou instituhit aqueix Banch pera que 's particulars colloquessen en éil las sumas que volguessen a benefici del tant per cent, estant assegurat ab lo crédito y las rentas públicas de la ciutat. Se dividia en dos rams distints relatius a sos dos objectes principals: lo Banch mercantil y lo Diposit de canals dels particulars, ó *Taula* propiament dita, segons la forma que se doná.

Las ordinacions de la Taula foren fetas en 14 de març de 1401 y instituhian fossen dos Regidors y un escrivá que escriguessen y fessen los actes de la taula.

Las expedicions del Banch foren de molta consideració. Aquest era regit per comerciants y sos oficis d' administradors, tenedors de llibres y altres, los ellegia y los tenia subvencionats la ciutat de sos propis cabals. Aixís passaren anys dictantse novyas ordenansas pera 'l régimen d' aqueixa institució essent las dignas de particular esment las dels anys 1609, 1611, 1651 y 1653. Aném a veurer en que consistian.

En 10 d' Octubre de 1609 lo concell municipal de Barcelona dictá novyas ordenansas pera lo régimen de tal institució, al objecte de facilitar las operacions mercantils, garantint ab los mateixos fondos comuns, llar circulació y obrint credit als depositaris, que podian transferirse, reduhint per aqueix medi las dificultats originadas per lo diferent valor monetari. La constant transferencia de credits debia no obstant facilitar l' entrega de monedas que no eran de llei, per quant a consecuencia dels abusos y perjudicis que originats per los cambistas y banquers repercutian en perjudici de la *Taula de cambi*, lo Concell de Cent designá una comissió de son si pera evitar que aquella institució quedés perjudicada del mal que ocasionaba la circulació de moneda desgastada, impeding las operacions y los diposits a cambi de las pólizas ó cédulas de resguard negociables, mentres no existís fixada l' equivalencia perfecta de la moneda empleada en tals negocis.

Las ordenansas dictadas en aqueixa data proposada de la referida comissió del Concell de Cent, comprenian vint diferents capitols, pera evitar los frauds é irregularitats y garantir lo crédito y bon ordre del establiment. Las disposiciones més principals foren las següents: Se consentia l' emissió de cédulas transferibles, més s' impedia las operacions de compra y venta de mercancias, obligant que tots los dias abans d' obrirse lo Banch se fés arqueix y balans de saldos; que l' càrrech de administrador elet per insensació fós bianal; que ab caracter permanent se designés d' entre los mercaders que formaban lo Concell, lo tenedor de llibres, (hu que aporte y regesca lo libbre maior) y lo caixer (y l' altre la caixa) que 's delegnés un notari real, pera autorisació de las escripturas y contractes, determinant ademés los càrrechs d' andador y de mosso (bastaix) pera traslladar los llibres de la Banch a la Lotja-nova.

També aqueixas ordenansas fixaban lo son

d' aytals empleats: essent anyalment de tres-centas lliuras al administrador, doscentas al tenedor de llibres, lo mateix scu al caixer cent cinquanta al notari y cent lliuras al andador exigint ademés ab las degudas referencias una fermansa de tres mil lliuras a que desampenyaba lo càrrech de caixer.

S' assenyalan l' ingrés del metálich de las operacions diarias del Banch, en las areas del comú, reservant ab intervenció del administrador la suma que 's considerés prou para satisfacer las obligacions pendents de pago. Se prohibia al caixer, negociar per compte propi en los cambis de moneda d' or y plata, facultantlo para practicar los cambis de moneda de calderilla "sous reynals, sestons y pesas de dos, quatre y vuit, seguint n' obstant sufficients y ammonedadas, obligantlo en cas contrari a respondrer ab la fermansa feta.

Baix la responsabilitat del tenedor de llibres, quedaba prohibít que 'ls compté-correntistas, excedissen en sas operacions, ni disposessin d' un saldo superior al que marqués a son favor lo libre del Banch.

S' obligaba anyalment una volta tencats los comptes a dipositar en l' arxiu municipal, lo libre major del exercici, après de comprobats los saldos deutors y acreedors que's consignessen en la nova comptabilitat.

Era en 1611, lo dia 17 de janer quant lo Concell de Cent de Barcelona a la fi de que una institució que dispensava serveys evidents al comerç, pogués assolir mellor prestigi y acordar modificar llurs ordenansas y aytal modificació está concretada en vuit capítols.

Se disposa en ells que 's procedeixi diariament a practicar lo balans de cobros y pagos, verificantse arquiteix del numerari existent en caixa; que no's consentís en traurer del Banch los llibres de comptabilitat mentre's hi deguessen continuar las operacions practicadas; que n' lo cas d' enfermetat del administrador del Banch (no poguent per aytal motiu, cumplir ab lo seu càrrech) hagués d' esser substituít en llurs atribucions per lo Conceller tercer; que n' atenció al gran treball que suposaba practicar lo balans de sumas y obrir nous llibres de comptabilitat en lo curt plasso de Nadal a primer d' any nou, per lo tenedor de llibres que consiguaba en lo Major las operacions realizadas, s' obligués a cooperarhi als demés oficials del Banch en especial al notari y andador; precisaban ademés que 'l caixer del Banch no pogués percebre moneda de cap classe que fos, fora del lloch destinat a la caixa, que 'l notari transcribís literalment y ab claretat los documents y pólissas en lo libre manual; que 'l tenedor del libre Major hagués de detallar per lo menys tres comptes en cada full y per últim que n' la primera quinzena del mes de janer, habian d' esser depositats ab las degudas formalitats en l' arxiu municipal, los llibres de comptabilitat y demés documents justificatius procedents del Banch de la ciutat.

Las ordenansas de 1651 y 1653 anaban encaminadas abduas a garantir los dispositos impostos a la Taula del Cambi, en atenció a la gran crisis que atravesaba la Ciutat per causa de la lluita que allavors hi havia y de las enfermetats que se ensenyoriren de la capital de Catalunya; afectant com no podia menys de succehir, las transaccions comercials y numerarias.

Cap més ordenansa important habém trobat que fassa referencia a aytal institució.

Es d' advertir que n' 1401 fou constituída la Taula y que segons diu la mentada Rúbrica den Bruniqner: "En 21 de Mars de 1605, se tractá de que la ciutat posés un Banch. En 31 d' octubre de 1609 juraren los oficials del Banch de la Ciutat novament eregit, y prengueren posesió comensantse dit dia a fer partir y en dit banch, indirectament vol dir que quant s' instituít lo Banch feya ja dosecents vuit anys que la Taula dels comuns diposits existia; essent la primera institució en ordre d' antiguetat entre las similars que s' establiren en Europa. M' he allargat molt mon amich y comprench

será cuestió de continuar en una altre carta.

Disposa de ton amich. J. MORERA Y SOLER. Sant Martí de P.—7—VII—1903.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL del dia 9 de Julio de 1903

Naixements
Cap.
Matrimonis
Cap.
Defuncions
Joseph Capdevila Balsells, 63 anys, Hospital Civil.—Tecla Tiban Mestres, 57 anys, Sant Magi 35.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Cristófol
Sant de demá.—S. Abundio
Surt lo SOL a las 4 h. y 26 m. y 's pon a las 7 h. 26 m.; surt la LLUNA a las 7 h. 50 m. y 's pon a las 5 h. 20 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimars, Tarragona.—Dimercres, Valls.—Dijous, Vendrell y de Esplugas Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Esplugas de Francolí.

CRÓNICA DE BARCELONA

9 de Juliol.

Lo conflicte obrer continua en lo mateix estat que ahir, havent resultat infructuosas las gestions fetas para solucionarlo.

Ahir matí a la descàrrega de carbó treballaren sols 35 obrers, estant completament paralizadas las operacions de càrrega y descàrrega als demés molls.

De carros sols ne circularen deu, que guiats per individus de policia que anavan de pay-sá, transportaren carbó a la fábrica Catalana d' Electricitat, quina s' hauria vist avuy obligada a parar per falta de dit combustible.

Las estacions dels ferrocarrils están atapatidas de mercaderias, haventse tingut que suspendre la circulació d' alguns trens de càrrega per no haverhi lloch ahont colocar aquesta. Los pochos que circulan no arriban a las estacions de Barcelona, quedantse a las dels pobles vehics.

A las estacions de Fransa y del Nort hi treballan las brigadas d' obrers descarregadors, si be la feyna que fan es poca degut al paro dels carros.

Las demés vagas estant en lo mateix estat. Aquest matí conferenciaren lo Governador y l' Alcalde, cambiant impresions sobre l' actual conflicte.

També visitá al senyor Rothvoss lo president de la Cambra de Comers, senyor Monégal, donantli compte de la allocució que dita entitat publicarà avuy, referent a la cuestió obrera.

En virtut d' auto del Jutjat del Nort, lo inspector de policia senyor Pon s' ha incantat avuy de tota la documentació de las societats obreras "Fusters de Sant Martí", "Fadrins y aprenents de paletas", de Gracia, y "Centre de paletas de Sant Martí".

Avuy a las tres de la tarde y a las nou del vespre, al carrer Major del Taulat, 53, celebrarán duas reuniones los empleats de la iluminació pública.

Diu un diari republicá local: "Al fin parece va a hacerse inevitable el motin ea las calles para terminar el actual conflicto obrero. La crisis nerviosa que sufre desde hace algunas semanas la multitud va a resolverse en la esperada convulsión que ha de templar nuestro sobreeccitado organismo. Las partes en litigio no ceden. La fórmula de arreglo no viene. Las autoridades se fatigan porque, sobre no entender el problema, se les va haciendo eterno, arrojando en su aislam-

miento, justa ó injustamente, la aversion de ambas parcialidades, sin alcanzar las simpatias de nadie. Y aparece como lógica é imprescindible solucion en este adorable pais de los motines la algarada mas o menos sangrienta para marcar el final del presente periodo de lucha y abrir un nuevo paréntesis en nuestro desasosiego público."

Induptionablement pel camí del motí 's va al estat de guerra, que no sabem veure que pugui ser cap solució favorable a la classe obrera, a menos que 's tracti d' anar acostumant als governs estrangers a considerar al Estat espanyol com ingovernable y mereixedor de que s' avansi 'l di de la intervenció.

DEL EXTRANJER

París 9.

Foch

Mascou.—Está cremant la població de Kairjak.

Han quedat destruhits alguns centenars de casas.

Faltan details.

Lo procés Parmeggiani

Lo jutge d' instrucció no creu que la senyora Martí, detinguda per suposada complicitat ab lo lladre d' objectes d' art Parmeggiani, sigui la esposa del conegut pintor espanyol Escosura.

Lleó XIII

Un telegrama de Roma rebut a n' aquesta capital, diu que 'l ministre d' Agricultura de Italia, senyor Bucelli, que és ensemps un famos metge, ha diagnosticat de paludisme la malaltia del Papa, afirmant que aquesta malaltia l' ha contreta als jardins del Vaticá.

L' Echo de Paris diu que en cas de mort de Lleó XIII, lo seu successor interí, monsenyor Oreglia, enemich de la politica d' aquell, farà a Fransa una mena de declaració de guerra, obligant al Papa futur a adoptar una politica de combat.

L' estat del Papa

Roma.—Lo Papa ha descansat desde la una fins a las quatre de la tarde.

Lo doctor Mazzoni ha conferenciat ab lo cardenal Rampolla, acordant que demá se tindrà una consulta ab un altre metge, que probablement será lo doctor Cardarelli.

S' han observat en lo Papa alguns sintomas alarmants.

—Comunican de Roma que 'l Papa s' ha agravat considerablement.

Un periódich diu que 'ls metges hi han acudit ab tota urgencia, trobantlo moribont. Afegeix l' indicat periódich que la creencia general és de que ha mort.

SECCIO METEOROLOGICA

OBSERVACIONES

del dia 9 de Juliol de 1903, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetro, aneróide	Grau d' humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas	Estat del Cel
9	757	60			Ras
15	757	60		7	Ras

Ho as d' observació	TEMPERATURAS			VIENTO	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.		Direcció	Clase
9	33	16	26	O.		
15	29		29	S.		

CRONICA

Al proper diumenge se representarà al teatre de la recreativa societat "La Palma, la comedia catalana en un acte "Tocats de l' ala, lo joguet cómich lirich en un acte "¡Viva mi niña!", y l' aplaudida sarsuela en un acte "La nieta de su abuelo". Acabará la festa ab lo ball de costum.

Participa la guardia civil de Montbrío que ha sigut detingut y posat a disposició de l' autoritat judicial, lo veí d' aquell poble Miguel Folch y Folch, acusat d' haver arrencat

dotze arrobas de patacas de la finca "Campos", d' aquell terme, emportantse las despres a casa seva, alegant que tenia dret para ferho.

Li han sigut ocupadas las dotze arrobas de patacas, dugas aixadas y un carro, ab sa corresponent cavalleria, en lo que carragá y conduhí las patacas.

Ha sigut nomenat metje director interí del balneari de Vallfogona don Florenci Figueras.

A Tortosa circula insistentment lo rumor de que aquest any serán suprimidas las festas de Ntra. Sra. de la Cinta.

S' ignora quin sigui lo fonament que pot tindrer aquesta versió.

Pera las properas carreras que 's farán en aquesta ciutat lo dia 25 del corrent, s' está organisant una excursió ciclista desde Barcelona, en la que hi pendrán part Joseph Fabregas, Joseph Maria Llopert, Lluís Simó y los germans Rafel, Victor y Fernando Carroggio, als cuans los hi dessitjóm una feliz travesia. Los ciclistas van ab sa corresponent máquina Sanromá com operaris.

Sortirán de Barcelona a las deu de la nit del divendres y arribarán a la vehina ciutat a las quatre de la matinada del dissapte, sortint a las set del mateix dia para nostra ciutat.

Lo governador del Banch ha dirigit una circular a totas las sucursals del establiment, facultantloshi para facilitar al públich tota classe de operacions encar que en certs casos siga necessari prescindir del reglament para que aquella puga efectuar-se.

Lo senyor Manra no accepta las modificaciones que al projecte d' administració local presentava la comissió de secretaris d' Ajuntament.

La comissió ha sortit molt mal impresionada de sa visita al ministre, y 's proposa fer activas gestions prop dels diputats para obtindre l' apoyo d' aquesta a las Cortes.

Ha sigut nomenat ascretari de l' Audiencia de Barcelona, don Eduart Alfonso Pardo, actual jutje municipal d' aquesta ciutat.

Lo marqués de Camps, senador per Girona y per la Societat Económica de Barcelona, ha renunciat a la representació d' aquesta última a la alta Cambra.

Havent acabat en 30 de Juny lo periodo d' ampliación del pressupost de 1902, en cumplimiento de la ley municipal y de la Real orden de 15 d' octubre de 1900, tots los Ajuntaments deurán proceder a la formació del pressupost adicional al ordinari del any corrent, previas las liquidacions dels ingresos y gastos realizados per compte del exercici de 1902.

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 678'68.

Un dels aconteixements mes notables d' aquats temps, es l' invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que toona 'ls cabells blancs del color que s' han tingut a la juventut, sens que perjudiqui en lo mes mínim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa calçada y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Ferruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C. -BARCELONA

D. MANEL DE PENARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha trasladat non despax a la

Rambla de Sant Joan número 30-3er.

TARRAGONA

NOTA: Los señores que desearan saber

los precios de los productos de esta casa y para

Companyia valenciana de navegació

LINEA REGULAR DE GRANS Y RÁPITS VAPORS ENTRE ESPANYA Y LAS COSTAS DE FRANCIA Y ITALIA
VAPORS DE LA COMPANYIA: SAGUNTO, JÁTIVA, ALCIRA, CABAÑAL, GRAO, MARTOS Y DENIA

Surtidas fijas y semanals del port de Tarragona pera MARSELLA y GÉNOVA los dimars de cada setmana ab escala quinzenal a LIORNA.

Servey setmanal pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva tots los dijous.—Viatjes extraordinaris a Marsella y Costa de Italia.—Luxosas cambras.—Llum eléctrica

Se atmetpa sstatje y carga a fletes reduits.—Se atmet carga ab flete carregat y coneixement directe pera New-York, Boston, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, etc.— ab trasbord a Génova y Argel ab trasbord a Alacant.

Agent: DON ROMÁN MUSOLAS, carrer de Apodaca, 38.—Teléfono núm. 34.—TARRAGONA

EN LAS SOCIETATS Y CAFÉS DEMANEU

ANGÉLICA — Ha conquistat la preferencia del públich sobre 'ls demés licors, per son finissim gust y saludables resultats deguts a la planta ANGÉLICA y esmerada fabricació.

MINERVINA — Superior a la Benedictine que s'elabora a Fécamp (Fransa). La MINERVINA, elaborada a Catalunya ab plantas medicinals, te un perfum delicat y gust delicios.

KUMEL POLAR — Poderós Tònic per las grans qualitats diuréticas y emagogas que posseix.

Anis Cupido — Facilita las digestions, obre l'apetit y corretteix las debilitats dels folliculs gàstrichs.

RON MALAYO — Fill lligitim de la canya-mel de Filipinas; saludable y confortant.

COGNAC BRAGULAT — L'acció estimulant qu' exerceix sobre 'l sistema nerviós y circulatori lo fa recomanable; sos efectes son superiors als del tant nomenat vi de Charenta.

Son los licors que 's poden beure ab confiança y profit pelcos, quins han sigut analisats pel LABORATORI QUIMICH MUNICIPAL DE BARCELONA, que 'ls ha declarat purs y sense barreja d' alcohol amilich. La base de sa composició son las plantas medicinals.

MÁQUINAS SINGER PERA COSÍ

SUCURSAL Demanen lo catalech ilustrat que 's dona franch

SUCURSAL a Tortosa

Recomaném la máquina bobina central pera treballs artístichs y us domèstich.

Rambla de S. Joan 41.

SUCURSAL A REUS MONTEROLS 40 — Angel, número 14

No equivocás, Monterols 40!

APERITIU-CORROBORANT

Tònic-febrífugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P. BARCELONA

Única casa productora pera la exportació a América

LOT

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.

Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.

Los pedidos, aixi per Espanya com pera América, deuben dirigitse a The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.

ELIXIR VERDI

Estómago Hígado

THE COSMO S. EN C. BARCELONA

Certificat núm. 9.909

Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia.

Certifico: Que desde fa dos meses vinch formulant l' Elixir Verdi, havent obtingut molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinás gastralgia, conseqüencia de lo qual havia espermentat digestions difícils, pérdus de forsas, continuu estrenyiment y constants desvaneixements.

Ab l' ús de tres pots d' Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja completament bona.

Lo que tinch lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estimul dels patients.

Joseph Muñoz, metge cirurgiá.

Se ven en todas las farmacias

PREU 2 PESSETAS

TALLER DE CAMISERIA

DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras bera camisas; paraigüas, sombrillas, bastons, petacas, ciguarreras, carteras, tergeters, moneders, poquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan a mida camisas, calsetets, colls y panys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH.—ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetas, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectòrichs y esculptòrichs pera iglesias, etc.

Imaiges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.

PREUS REDUHITS

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors a 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos

Especial pera vinyas a 13 pts.

Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

LAGRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipòsit exigut per las Lleys fiscals vigents com garantia per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirigitse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE JUNY DE 1903

LINEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo 21 de Juliol directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y ràpit vapor francés

FRANCE

FOTOCROMIA

Per lo procediment fotocromích, de animas

invariabls, se sacan y se imprimen fotografias ab tota precisió en una sola tirada.

Se sacan y se imprimen y se donan los elementos necessaris para lliurar a 5000 fotografias.

OLIVIERO TOSCANI, PIAZZA VENEZIA 10, MILANO